

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥



Grade - A  
NAAC Re - Accredited III Cycle

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी  
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव.

मानवविज्ञान विद्याशाखा  
**Choice Based Credit System**

F. Y. B. A.  
प्रथम वर्ष कला - मराठी  
(शैक्षणिक वर्ष 2022 - 2023 पासून लागू)

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

मानवविज्ञान विद्याशाखा  
Choice Based Credit System

F. Y. B. A.

प्रथम वर्ष कला - मराठी

सत्र पहिले व दुसरे

(शैक्षणिक वर्ष 2022-2023 पासून लागू)

**DSC मराठी: वाङ्मयीन मराठी**

वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार

सत्र पहिले

**DSC मराठी**

आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार

सत्र दुसरे

**DSC मराठी**

आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार

**किंवा**

**पर्यायी अभ्यासपत्रिका**

**DSC मराठी: उपयोजित मराठी**

भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार व उपयोजन

सत्र पहिले

**DSC मराठी**

भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार

सत्र दुसरे

**DSC मराठी**

भाषिक कौशल्ये: उपयोजन

**Kavayitri Bahinabai Chaudhari**  
**North Maharashtra University, Jalgaon**

**Faculty of Humanities**  
**Structure of F. Y. B. A.**  
**Under CBCS Pattern (w.e.f. A. Y. 2018 - 2019)**

Semester	<u>Discipline Specific Core Course</u> DSC
I Credits: 18 (06 Papers)	Compulsory English (03) DSC 1 (03) DSC 2 (03) DSC 3 (03) DSC 4 (03) DSC 5 (03)
II Credits: 18 (06 Papers)	Compulsory English (03) DSC 1 (03) DSC 2 (03) DSC 3 (03) DSC 4 (03) DSC 5 (03)

**कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठजळगाव ,**  
**मानवविज्ञान विद्याशाखा**  
**Choice Based Credit System**

**F. Y. B. A.**  
**प्रथम वर्ष कला – मराठी**  
**सत्र पहिले व दुसरे**  
**(शैक्षणिक वर्ष 2022-2023 पासून लागू)**

अभ्यासपत्रिका	अभ्यासपत्रिकेचे शीर्षक	सत्र	सत्रानुसार शीर्षक	श्रेयांक
DSC Marathi वाङ्मयीन मराठी	वाङ्मयप्रकारः स्वरूपविचार	पहिले	आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकारः स्वरूपविचार	तीन
		दुसरे	आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकारः स्वरूपविचार	तीन
<b>पर्यायी अभ्यासपत्रिका</b>				
DSC Marathi उपयोजित मराठी	भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार व उपयोजन	पहिले	भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार	तीन
		दुसरे	भाषिक कौशल्ये: उपयोजन	तीन

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठजळगाव ,  
मानवविज्ञान विद्याशाखा  
Choice Based Credit System

F. Y. B. A.  
प्रथम वर्ष कला – मराठी  
सत्र पहिले व दुसरे  
(शैक्षणिक वर्ष 2022-2023 पासून लागू)

DSC Marathi  
वाङ्घीन मराठी  
वाङ्घयप्रकार: स्वरूपविचार

सत्र पहिले  
आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्घयप्रकार: स्वरूपविचार  
(श्रेयांक – तीन)

नेमलेली साहित्यकृती:  
‘खान्देश रत्नावली’ – संपादन: मराठी अभ्यासमंडळ, कबचौ उमवि, जळगाव.  
प्रकाशक – प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव.

- अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-
  1. वाङ्घय व वाङ्घयप्रकार या संकल्पना जाणून घेणे.
  2. प्रमुख पद्य व गद्य वाङ्घयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय करून घेणे.
  3. खान्देशातील निवडक लेखकांच्या निवडक पद्य वाङ्घयप्रकारांतील वाङ्घयनिर्मितीचे स्वरूपविशेष अभ्यासणे.
  4. खान्देशातील निवडक लेखकांच्या निवडक गद्य वाङ्घयप्रकारांतील वाङ्घयनिर्मितीचे स्वरूपविशेष अभ्यासणे.

• घटक विश्लेषण –

घटक क्र.	घटक			श्रेयांक	घड्याळी तासिका		
1.	<b>वाङ्मय आणि वाङ्मयप्रकार</b>			01	15		
	1.1	वाङ्मय म्हणजे काय ?, वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना					
	1.2	प्रमुख वाङ्मयप्रकार: गद्य आणि पद्य					
	1.2.1	व्यक्तिचित्र, वैचारिक लेख, एकांकिका, आत्मचरित्र आणि कथा या आधुनिक गद्य वाङ्मयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय					
	1.2.2	वृत्तबद्ध रचना (पादाकुलक वृत्त), रुबाई, मुक्तछंद, अभंग आणि दीर्घ कविता या आधुनिक पद्य वाङ्मयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय					
2.	'खान्देश रत्नावली' या पुस्तकातील खालील गद्यलेखनाचा अभ्यास			01	15		
	गद्य वाङ्मयप्रकार	लेखन	लेखक				
	2.1 व्यक्तिचित्र	परिनिवृत्त 'विद्याभास्कर' मणिशंकर उपाध्याय	शरद पाटील				
	2.2 वैचारिक लेख	'शिकका उमटत नाही !'	पुरुषोत्तम पाटील				
	2.3 एकांकिका	'बे दाही शून्य'	अनिल सोनार				
	2.4 आत्मचरित्र	'जर का तू नापास झाया...!'	राजेश पाटील				
3.	'खान्देश रत्नावली' या पुस्तकातील खालील पद्यलेखनाचा अभ्यास			01	15		
	पद्य वाङ्मयप्रकार	लेखन	लेखक				
	3.1 वृत्तबद्ध रचना	'फुलराणी' (पादाकुलक वृत्त)	बालकवी				
	3.2 रुबाई	'मी जीवन शोधित फिरलो'	राजा महाजन				
	3.3 मुक्तछंद	'पांभरी सज्ज ठेवू या'	उत्तम कोळगावकर				
	3.4 अभंग	'सावळा'	बी. एन्. चौधरी				
	3.5 दीर्घ कविता	'बायकांवरील पुस्तकांच्या जाहिराती वाचताना'	मीनाक्षी पाटील				
	एकूण श्रेयांक व घड्याळी तासिका			03	45		

## सत्र दुसरे

### आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकारः स्वरूपविचार (श्रेयांक – तीन)

नेमलेली साहित्यकृतीः

‘खान्देश रत्नावली’ – संपादनः मराठी अभ्यासमंडळ, कबचौ उमवि, जळगाव.  
प्रकाशक – प्रशांत पब्लिकेशन्स, जळगाव.

- अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-

1. प्रमुख गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय करून घेणे.
2. खान्देशातील निवडक लेखकांच्या निवडक गद्य वाङ्मयप्रकारांतील वाङ्मयनिर्मितीचे स्वरूपविशेष अभ्यासणे.
3. खान्देशातील निवडक लेखकांच्या निवडक पद्य वाङ्मयप्रकारांतील वाङ्मयनिर्मितीचे स्वरूपविशेष अभ्यासणे.

- घटक विश्लेषण -

घटक क्र.	घटक			श्रेयांक	घड्याळी तासिका		
1.	वाङ्मय आणि वाङ्मयप्रकार			01	15		
	1.1	प्रमुख वाङ्मयप्रकारः गद्य आणि पद्य					
	1.1.1	चरित्र, प्रवासवर्णन, पत्रलेखन, सदरलेखन आणि ललित निबंध या आधुनिक गद्य वाङ्मयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय					
2.	1.1.2	छंदोबद्ध रचना (अष्टाक्षरी छंद), खंडकाव्य, मुक्तछंद, गळाल आणि हायकू या आधुनिक पद्य वाङ्मयप्रकारांच्या स्वरूपाचा परिचय					
	‘खान्देश रत्नावली’ या पुस्तकातील खालील गद्यलेखनाचा अभ्यास				01	15	
			गद्य वाङ्मयप्रकार	लेखन			
	2.1	चरित्र	‘चले जाव-९ ऑगस्ट १९४२’	लेखक			
	2.2	प्रवासवर्णन	‘प्रवास दक्षिण भारताचा’	मंदाकिनी टोणगावकर (संपादन)			
3.	2.3	पत्रलेखन	‘काचेचं मन’	गो. तु. पाटील			
	2.4	सदरलेखन	‘चुना लगाके !’	गणेश चौधरी			
4.					जे. जी. खेरनार	15	

	2.5	ललित निबंध	‘भंगार बाजार’	अशोक कोतवाल		
3.	‘खान्देश रत्नावली’ या पुस्तकातील खालील पद्यलेखनाचा अभ्यास	पद्य वाङ्मयप्रकार	लेखन	लेखक	01	15
3.1	छंदोबद्ध रचना	‘माझ्या जीवा’ (अष्टाक्षरी छंद)		बहिणाबाई चौधरी		
3.2	खंडकाव्य	‘चंद्रास्त’		प्रभाकर श्रावण चौधरी		
3.3	मुक्तछंद	‘जंतुनाशकं फवारली पाहिजेत’		नीलकंठ महाजन		
3.4	गळल	‘कळेल तुजला प्रेम...’		वीरेंद्र बेडसे		
3.5	हायकू	‘गंध फुलांचा’		शशिकांत हिंगोणेकर		
	एकूण श्रेयांक व घड्याळी तासिका				03	45

### • साधनसूची –

1. समग्र बालकवी – संपा. नंदा आपटे, पॉप्युलर, मुंबई.
2. बहिणाबाईची गाणी – बहिणाबाई चौधरी, सुचित्रा प्रकाशन, मुंबई.
3. सत्यशोधक मार्क्सवादी, वर्ष १, अंक ९, नोव्हेंबर १९८२.
4. तुकारामाची काठी – पुरुषोत्तम पाटील, सुजय प्रकाशन, धुळे.
5. चंद्रास्त – प्रभाकर श्रावण चौधरी, रसयात्रा प्रकाशन, जळगाव.
6. काचेचं मन – गणेश चौधरी, मॅजेस्टिक, मुंबई.
7. समर्पित – संपा. मंदाकिनी टोणगावकर, साधना, पुणे.
8. नजराणा (रुबायांचा संग्रह) – राजा महाजन, गुरुदत्त प्रकाशन, जळगाव.
9. ओल अंतरीची – गो. तु. पाटील, प्रकाशक: जयप्रकाश रामचंद्र लळ्डे, मुंबई.
10. देशा शपथ खरं सांगेन – अनिल सोनार, आभा प्रकाशन, पुणे.
11. तळपाणी – उत्तम कोळगावकर, मौज, मुंबई.
12. लक्षवेधी आरोग्य-शिक्षण (जे. जी. खैरनार) – संपा. शिवशंकर त्र्यं. पटवारी, प्रतिक्षा प्रकाशन, तोंडार, ता. उदगीर, लातूर.
13. हा घोडा हे मैदान - नीलकंठ महाजन, शिल्प प्रकाशन, जळगाव.
14. सावलीचं घड्याळ – अशोक कोतवाल, पद्मगंधा, पुणे.
15. इज इट इन युवर डीएनए – मीनाक्षी पाटील, अभिधानंतर आणि पोएट्रीवाला, मुंबई.
16. छलचक्र – शशिकांत हिंगोणेकर, अर्थव, जळगाव.
17. ताई, मी कलेक्टर व्हयनू ! – राजेश पाटील, ग्रंथाली, मुंबई.
18. बिजवाई – राहुल गोविंद निकम, स्वरूप, औरंगाबाद.

- संदर्भग्रंथ -
  1. साहित्य: अध्यापन आणि प्रकार (वा. ल. कुलकर्णी गौरवग्रंथ) – संपा. श्री. पु. भागवत, मंगेश पाडगावकर व इतर, मौज व पॉप्युलर, मुंबई.
  2. वाङ्घयीन संज्ञा-संकल्पना कोश – संपा. प्रभा गणोरकर व इतर, भटकळ फॉडेशन, मुंबई.
  3. वाङ्घयप्रकार: संकल्पना व स्वरूप (विजय निंबाळकर गौरवग्रंथ) – संपा. आनंद वास्कर, अन्वय, पुणे.
  4. कथा: संकल्पना आणि समीक्षा – सुधा जोशी, मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ व मौज, मुंबई.
  5. मराठी चरित्र: रूप आणि इतिहास – जयंत वष्ट, पद्मगंधा, पुणे.
  6. आत्मचरित्रमीमांसा – आनंद यादव, मेहता, पुणे.
  7. चरित्र-आत्मचरित्र – जान्हवी संत, मोघे, कोल्हापूर.
  8. प्रवासवर्णन: एक वाङ्घयप्रकार-वसंत सावंत, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
  9. लघुनिबंध ते मुक्तशास्त्र – वि. शं. चौधुले, मॅजेस्टिक, मुंबई.
  10. एकांकिका विशेषांक, पंचधारा, जुलै-सप्टेंबर 2015.
  11. वृत्तबद्ध कविता: कला आणि शास्त्र – वर्षा बेंडिगेरी-कुलकर्णी, दिलीपराज, पुणे.
  12. ‘रुबाईचा उगम...वाटचाल...', रुबाइयात-शेख इकबाल मिन्ने, विश्व गजल परिषद, औरंगाबाद.
  13. मुक्ताछंद <https://vishwakosh.marathi.gov.in/30241/>
  14. छंदोरचना <https://vishwakosh.marathi.gov.in/18851/>
  15. दीर्घ कविता [https://www.aksharnama.com/client/article\\_detail/2007](https://www.aksharnama.com/client/article_detail/2007)
  16. पत्रलेखन <https://vishwakosh.marathi.gov.in/20411/>
  17. सदरलेखन <https://thanedinman.com/writing-is-the-art-of-breaking-people-down-and-even-adding-a-little-bit/>
  18. खंडकाव्य <https://mr.vikaspedia.in/education/93893e93993f92494d92f93e93593f93792f940-93893094d93591593e939940/93893e93993f92494d92f93e91a947-92a94d93091593e9309/92e93093e920940-91690292191593e93594d92f>
  19. गळल <https://mr.wikipedia.org/wiki/%E0%A4%97%E0%A4%9D%E0%A4%B2>
  20. हायकू <https://vishwakosh.marathi.gov.in/23860/>
  21. खानदेशातील साहित्य – संपा. वासुदेव वले, प्रशांत, जळगाव.
  22. खानदेश: साहित्य आणि संस्कृती – संपा. वासुदेव वले, प्रशांत, जळगाव.
  23. खानदेश भूमी: साहित्य आणि साहित्यिक – प्रभावती महाजन, प्रज्ञा-प्रबोध प्रकाशन, सांगली.
  24. काव्यरत्नावली – संपा. रमेश वरखेडे व अन्य, म. रा. वि. ग्रं. मंडळ, नागपूर.
  25. खानदेशाचा सांस्कृतिक इतिहास – संपा. मु. ब. शहा, का. स. वाणी मराठी प्रगत अध्ययन संस्था, धुळे.
  26. खानदेश वैभव: काल, आज आणि उद्या (प्राचार्य भी. ना. पाटील गौरवग्रंथ)-प्रमुख संपादक: प्रशांत देशमुख, प्रशांत, जळगाव.

## पर्यायी अभ्यासपत्रिका

**DSC Marathi**  
**उपयोजित मराठी**

**भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार व उपयोजन**

सत्र पहिले

**भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार**  
**(श्रेयांक - तीन)**

**• अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-**

- जीवनकौशल्य म्हणून भाषेचे महत्त्व जाणून घेणे.
- श्रवण व भाषण कौशल्यांचे महत्त्व व त्यांची उद्दिष्टे समजून घेणे.
- श्रवण व भाषण कौशल्यांच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय यांचे आकलन करून घेणे.
- वाचन व लेखन कौशल्यांचे महत्त्व व त्यांची उद्दिष्टे समजून घेणे.
- वाचन व लेखन कौशल्यांच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय यांचे आकलन करून घेणे.

**• घटक विश्लेषण -**

घटक क्र.	घटक	श्रेयांक	घड्याळी तासिका
1.	<b>भाषा:</b> एक जीवनकौशल्य 1.1 भाषा: अभिव्यक्तीचे माध्यम 1.2 भाषा: सामाजिक संस्था 1.3 भाषा: क्षेत्रविशिष्टता (प्रशासन, न्यायसंस्था, साहित्य या क्षेत्रांतील भाषेचे स्वरूप)	01	15
2.	<b>श्रवण व भाषण कौशल्य</b> 2.1 श्रवण कौशल्य: महत्त्व व उद्दिष्टे 2.2 श्रवण कौशल्याच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय 2.3 भाषण कौशल्य: महत्त्व व उद्दिष्टे 2.4 भाषण कौशल्याच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय	01	15

<p>3. वाचन व लेखन कौशल्य</p> <p>3.1 वाचन कौशल्य: महत्त्व व उद्दिष्टे</p> <p>3.2 वाचन कौशल्याच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय</p> <p>3.3 लेखन कौशल्य: महत्त्व व उद्दिष्टे</p> <p>3.4 लेखन कौशल्याच्या विकसनातील अडथळे व त्यावरील उपाय</p>	<p>01</p>	<p>15</p>
<p>एकूण श्रेयांक व घड्याळी तासिका</p>	<p>03</p>	<p>45</p>

**सत्र दुसरे**  
**भाषिक कौशल्ये: उपयोजन**  
**(श्रेयांक - तीन)**

- **अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-**
  1. लेखनकौशल्य व भाषण कौशल्य यांचे उपयोजन करण्यास शिकणे.
  2. स्वपरिचयपत्र, सारांश व कल्पनाविस्तार या लेखनाचे उपयोजन करण्यास शिकणे.
  3. अर्जलेखन व पत्रलेखन यांच्या विविध प्रकारांचे उपयोजन करण्यास शिकणे.
  4. अनौपचारिक व औपचारिक भाषणाचे उपयोजन करण्यास शिकणे.
  5. सूत्रसंचालन, वक्तृत्व व वादविवाद या भाषणाच्या प्रकारांचे उपयोजन करण्यास शिकणे.

- **घटक विश्लेषण –**

घटक क्र.	घटक	श्रेयांक	घड्याळी तासिका
1.	लेखनकौशल्याचे उपयोजन 1.1 स्वपरिचयपत्र लेखन 1.2 सारांश लेखन 1.3 कल्पनाविस्तार	01	15
2.	लेखनकौशल्याचे उपयोजन 2.1 अर्जलेखन 2.1.1 शुल्क सवलत विनंती अर्ज 2.1.2 बोनाफाईड मागणी अर्ज	01	15

		2.1.3 सुट्टी मिळणेबाबत विनंती अर्ज		
		2.1.4 नोकरीसाठी अर्ज		
	2.2	पत्रलेखन		
	2.2.1	आभारपत्र		
	2.2.2	अभिनंदनपत्र		
	2.2.3	मागणीपत्र		
	2.2.4	तक्रारपत्र		
3.	भाषण कौशल्याचे उपयोजन		01	15
	3.1	अनौपचारिक भाषण		
	3.1.1	मित्र-मैत्रीशी संवाद		
	3.1.2	परिचिताशी संवाद		
	3.2	औपचारिक भाषण		
	3.2.1	वरिष्ठ/कनिष्ठांशी संवाद		
	3.2.2	भिन्न लिंगी व्यक्तीशी संवाद		
	3.2.3	मुलाखतीच्यावेळी प्रश्नकर्त्याशी संवाद		
	3.3	भाषणाची विविध रूपे		
	3.3.1	सूत्रसंचालन		
	3.3.2	वक्तृत्व		
	3.3.3	वादविवाद		
		एकूण श्रेयांक व घड्याळी तासिका	03	45

- टीप – अंतर्गत मूल्यमापनासाठी अभ्यासक्रमातील कोणत्याही दोन उपमुद्यांचे उपयोजन विद्यार्थ्यांनी करणे अनिवार्य आहे.
- संदर्भग्रंथ -
  1. व्यावहारिक मराठी – ल. रा. नशिराबादकर, फडके, कोल्हापूर.
  2. व्यावहारिक मराठी – कल्याण काळे, द. दि. पुंडे, निराली, पुणे.
  3. उपयोजित मराठी – संपा. र. ना. वरखेडे, महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपूर.
  4. व्यावहारिक मराठी – संपा. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन, पुणे.
  5. व्यावहारिक मराठी – लीला गोविलकर, जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन, पुणे.

6. व्यावहारिक मराठी – प्रकाश परब, मिथुन, मुंबई.
7. मराठी भाषा: उपयोजन आणि सर्जन – संपा. अनिल गवळी
8. व्यावहारिक व उपयोजित मराठी – वेदश्री थिगळे, प्रभाकर जोशी, प्रशांत, जळगाव.
9. उपयोजित मराठी भाग १ – प्रभाकर जोशी, वासुदेव वले, प्रशांत, जळगाव.
10. उपयोजित मराठी भाग २, ३ – प्रभाकर जोशी, किशोर पाटील, प्रशांत, जळगाव.
11. भाषिक सर्जन आणि उपयोजन – राजन गवस, अरुण शिंदे, गोमटेश्वर पाटील, दर्या, पुणे.
12. उपयोजित मराठी: लेखन व संवाद कौशल्यांचा परिचय – सत्यजित साळवे, दीपक पवार, अर्थर्व, जळगाव.
13. भाषा आणि कौशल्य विकास - संदीप माळी, प्रशांत, जळगाव.
14. कार्यालयीन कौशल्ये – अक्षय घोरपडे, अर्थर्व, जळगाव.
15. न्यायालयीन व्यवहार आणि मराठी भाषा – यशवंतराव चव्हाण प्रतिष्ठान व ग्रंथाली, मुंबई.
16. प्रशासनिक मराठी भाषेचा विकास – गीता भागवत, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई.
17. शासनव्यवहारातील मराठी – भाषा संचालनालय, मुंबई.
18. उपयोजित मराठी – संदीप माळी, अक्षरवेध, पुणे.
19. भाषा: स्वरूप आणि कार्य – सुमन बेलवलकर, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक.
20. भाषासंवाद – अनिल गवळी, नंदकुमार मोरे, सायन, पुणे.
21. व्यासपीठ – महादेव वाळुंज, अक्षरमानव, पुणे.

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

**F. Y. B. A.**  
**प्रथम वर्ष कला - मराठी**  
**सत्र पहिले व दुसरे**

2018-2019 (CBCS)	2022-2023 (CBCS)
<p><b>DSC Marathi</b>  <b>वाङ्मयीन मराठी</b>  <b>(श्रेयांक - तीन)</b>  <b>विशिष्ट वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास</b>  <u>सत्र पहिले</u>  <b>विशिष्ट वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास – कथा</b>  <u>सत्र दुसरे</u>  <b>विशिष्ट वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास – कविता</b></p>	<p><b>DSC Marathi</b>  <b>वाङ्मयीन मराठी</b>  <b>(श्रेयांक - तीन)</b>  <b>वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार</b>  <u>सत्र पहिले</u>  <b>आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार</b>  <u>सत्र दुसरे</u>  <b>आधुनिक गद्य व पद्य वाङ्मयप्रकार: स्वरूपविचार</b></p>
<b>पर्यायी अभ्यासपत्रिका</b>	
<p><b>DSC Marathi</b>  <b>उपयोजित मराठी</b>  <b>(श्रेयांक - तीन)</b>  <u>सत्र पहिले</u>  <b>भाषिक कौशल्यांचा अभ्यास</b>  <u>सत्र दुसरे</u>  <b>कार्यालयीन कौशल्यांचा अभ्यास</b></p>	<p><b>DSC Marathi</b>  <b>उपयोजित मराठी</b>  <b>(श्रेयांक - तीन)</b>  <b>भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार व उपयोजन</b>  <u>सत्र पहिले</u>  <b>भाषिक कौशल्ये: स्वरूपविचार</b>  <u>सत्र दुसरे</u>  <b>भाषिक कौशल्ये: उपयोजन</b></p>